

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 3 frt. 50 kr., egy sora 1 frt.
Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.
 Kiadó tulajdonos:
Kutasi Imre.

Szerkesztőség: Nagy-Hatvan-utca 1864. sz. Dr. Dusczyly ház
 Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház
 Hirdetések a legmérsékeltebb arányban mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Ujelőfizetők a megrendelés napjától kezdve a lapot október elsejéig ingyen kapják.

Kossuth-utca és még valami.

Debreczen, szept. 20

A Kossuth-ünnepélyt rendező vegyes bizottság a dicső és lánglelkű nagy férfiú születésnapja 90-dik évfordulójának maradó emlékeül elhatározta, hogy: a Czegléd- vagy Kisvárad-utcának Kossuth-utczává elnevezése tárgyában a törvényhatóságnál indítványt fog tenni.

Három év előtt a kadas-utca háztulajdonosai, utczájukat, nem a nevezetessége miatt, de csak úgy az alliteráció kedvéért óhajtották volna Kossuth-utczának elneveztetni, lévén ezen utca párhuzamosa a Széchenyi-utczának, mely mindkettő ugyanegy szabad térre vezet ki.

Kérvényüket ugyanakkor be is nyújtották a városi tanácshoz, mely kérvényük azonban elintézetlenül még most is ott nyujtózódik, vagy talán in fidelibus fratribus, el is lángolt.

Hogy kérvényünk elvetését a városi tanács még indokolásra sem méltatta, nem kutatjuk. Kényes feladat is ily esetben az elvetést indokolni, vagy az engedélyezést helybenhagyni, a mi siller kormányunkkal szemben.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

A boldogság felé.

Nőm igazán csinos. Nem; isteni szép! — Soha csodálatraméltóbb varázsu szemek bájosabb arcot, bővösebb ragyogással még be nem világitottak. Véghetetlenül jólelkű egy teremtsé a lelkemadta. Szeretem s ő is engem. Épen ma lesz hat hónapja, hogy egymáséi lettünk; csak hat hónapja. És vajjon elhinnék-e önök, lehetségesnek tartják-e, hogy nekünk válunk kell?

Igen, ezt határoztuk el tegnap könyzapor közepette. Ah, mily keservesen sirtunk! Ama gondolatnál, hogy többé nem fogjuk egymást látni, éles, metsző fájdalom érzése járt át bennünk. Mintha lelkünket szaggatták volna széjjel kegyetlen kézzel. Eleinte úgy tetszett, mintha ez lehetetlen lenne és mégis, a dolog úgy áll. Jobb ez így neki is, nekem is. Ó Istenem! Mi lesz belőle nélkülem és mi belőlem nélküle?

Jegyezzék meg jól kérem, hogy én semmit, épen semmit sem hozhatok fel nőm ellen.

Összes bűne az, hogy: nő! Igenis, nő, az az egy titokzatos, felfoghatatlan lény, a természet egy rejtélyes talánya egy — tévedése, a melyhez mit sem értek, sőt még csak nem is könyitok hozzá. És az ő panasza ellenében ugyanaz, a mi az enyém ő ellene.

Csupán azzal vádol ő is, hogy férfi vagyok és hogy én sem értem meg őt jobban, mint a hogy ő engem meg nem ért. Mert hát megvallva az igazat, én őt tényleg nem is értem meg. Kutattam az élet összes titkait. Számtalan

E Kérvény-ügy valósulása most azonban a város közóhajává lett és gyors elintézése elodázhatlan stádiumba lépett. De oh sors! Ünnepélyi lázunk közepette egy orosz tábornok érkezett városunkba, kit Zichy gróf kísért, de nem Nagy Sándor fogadott. A magas vendég 43 év után ismét kutat az ország szívében!

Ugyan kérem, tekintetes bizottság! Micsoda blamázs is lett volna, ha most Erckert Róderich tábornok mindjárt a város bejáratánál a Kossuth nevével találkozik! Vagy véletlenül az uri kaszinó erkélyéről a városháza sarkán megpillantja! Csak meg kell azt gondolni!

Az ünnepély — tagadhatatlan — jobban sikerült úgy, midőn a város intelligenciája vette kezébe a rendezést, mint ha azt egészen egyesek szeszélyeinek átengedjük. Hiányzott azonban benne a fő momentum, az ünnepély kiindulása: az iniciáléja.

A Kossuth-ünnepély közös mindnyájunkat érdekel; tehát a város, az ország ünnepe. Nézetünk szerint az ily ritka ünnepély élére a polgármester való, kinek első teendője lett volna: az ünnepélyt disz-közgyűléssel megnyitni, melyben tisztán ezen alkalomra vonatkozó indítványok felett a városi képviselőtestület határoz, egyttal a dicső nap emlékét jegyzőkönyvileg megörökítve.

A sok babért és serleget gyűjtött da-

olyan lénynek fürkésztem ki titkát, a melyekkel épen semmi közösségem sincs és a melyek nyelve és szokásai a mieinktől ugyancsak elütnek.

De az asszony, a nő mystériuma felől mit sem birtam megtudni. Ép oly kevéssé vagyok képes lelkületébe hatolni, — mint az istenség titkába.

— Oh miért is nincs neked kristályhomlokod? — szoltam nőmhöz. — Láthatnám agyad csodás szerkezetét és bámulhatnám, ellenőrizhetném gondolataid röpkedő, szeszélyes játékát. — Nem lennél többé számomra az a megfejthetetlen élő rejtély, mint a milyen most vagy. És aztán ki tudja, lehet, hogy óvatos kiméletességgel, a mint hogy az órák szokták helyreigazítani, talán szabályozhatnának én is téged — tetszésem szerint.

— Hát vajjon a te kebled édes Gyulám, volt erre Klára válasza, miért nem áttetsző? — Megismerhetném akkor szived dobogásának indító erejét és okát; összegeyztethetném és egye-síthetném azt az enyémmel!

Igazán bolondos egy história, alkalmas arra, hogy az ember belébolonduljon. Mi elválnék egymástól azért, hogy a feleségemnek nincs kristály homloka, a milyennel különben egy nő sem fog birni soha és mert az én mellem nem áttetsző hullal van fedve, hanem olyannal, a melyen a tekintet áthalhatolni képtelen, szóval, mert az olyan, mint a többi férfié.

Milyen szomorú egy bolondság is az élet!

Pedig lám, bennünket még gyermekkori vonzalomból eredő tiszta szereltem rózsalánca fűzött össze.

lárdánk úgy is eimaradhatlan és mindenkor disze a város bármely ünnepélyének.

Kossuth irodalmi ember, szivesen látuk a Csokonai-kört, mint az irodalom képviselőjét az ünnepély programjában felvéve, de vezérszerepe egyiknek sem lehet.

A városi hatóság mossa kezeit és minden kirívó politikai szinezetet le akar mosni az által, ha távol tartja magát az ünnepély színhelyétől.

Most azt kérdem, ki tüntet?

Hát egy elaggott, 90 éves embert, ki minden percét hazájának, a mi édes hazánknak szentelé, ovációban részesíteni, az tüntetés? Ki ellen? Mi eilen?

Bizony elég sajnós, hogy a Kossuth-ünnepélyek nálunk még mindig tüntetés-számba mennek és csak „per tangem“ rendeztetni azokat a hatóság. Ha Isten kegyelméből a közigazgatás államosítása ige leend, majd találunk arra paragrafust.

Nagyváradon épen a szabadelvű párt mondta ki, hogy Kossuthot nem választják meg diszpolgárnak, csak egyszerűen üdvözölni fogják. Csodálatos! ott ellenkezőleg a politikai pártra bizták a nem politikai ügyet.

Minálunk sem maradt tétlenül a párt. Az ünnepély napján értekezletre gyűlt össze a Bikában 60—70 tag, köztük több Kossuth-katoná. Fráter Imre pártelnök meleg szavakban méltatta Kovács Sándor városi főügyész érdemeit.

És most egy fájó gondolat kísért s mindjobban gyötör. A kétség rágó, emésztő férgé, hogy vajjon csakugyan szerettük és szeretjük-e mi egymást a szív szerető, igaz, szent érzé-tével? . . .

És legjobban fáj eme kegyetlen tépelődés közepette az, hogy saját és szerettünk szívében kételkedhetünk! Oh emberi szív véghetlen titokzatosága! Vajjon ki fog téged teljesen kiismerni tanulni? Az ember maga? Az olyan, a kinek szíve van, az bizony legkevésbé. És ugyan melyik embernek nincsen szíve?

Mikor eljött az ideje, egymáséi lettünk. — Ez különben már zsenge gyermekkorunk óta szüleink részéről is elhatározott dolog volt.

Kötvetlenül házasságunk után, egy este a közeli erdő át lakásunk felé tartottunk. Sötétedni kezdett. A rezzenő faleveleken keresztül felhőfoslányos égboltról az első előtűnő csillagok sápadt fénye szóródott alá. A keskeny ösvényen, a melyen gyengéden egymásra hajolva haladtunk tova, valami jámbor arcú öreg ember jelent meg hirtelen, görnyedt hátán jókora köteg rózsát cipelve. A mint bennünket megpillantott, megállt.

— Jóideje már kérem — szolt — hogy a gerlepárok régi fészükbe tértek aludni. — Hát önök merre tartanak ilyen későn? — kérdé józú mosolylyal az öreg.

— A boldogság felé, volt nőm válasza s picziny kacsója a gyönyör mintegy kéjes villamos folyamatól megremegett kezében.

— Ah, ugy, na akkor szerencsés utat! de vigyázzanak kérem, hogy a gerléket fel ne riasz-szák! . . . mert azok — gunyolódó madárkák ám!

Azért nem busultunk; volt hegyen-völgyön lakadalom!

Az író 90 évehez mérten három felköszöntő mondatot el, a lantok pianissimo kísérete mellett.

A tósztok után nyomban széjjel szedték az asztalokat: kirántották a néma poharak alól a talajt, mely ily ritka alkalomkor a honvédet könnyen a nagy mulat édes emlékeibe vezethetné vissza.

Bizony alig volt alkalmuk szegényeknek a lelkesedés lajtorjára felkapaszkodhatni. Csak az ég háborgott, menydörgött folyton.

Ha rajtam állana, nem a Czegléd-utca sarkára, de a Napba írnam dicső Neved, hogy még az éjszaki fény glóriájából is visszasugározzék az a jéghegyek ormaira!

Égi magasságu polczra ültet lelkem, hogy az összes szabad államok Téged egy napon üdvözölhessenek!

Napod nyugvóra száll, de szellemed hazaszeretetünk lángjaiból főnix-ként újra emelkedik!

A kimért távolból hazaszeretetünk Holdja vagy Te immár, ki a messze száműzött Szabadság napja sugarait csak közvetve szórod a mi szánandó anyaföldünk sötét éjeire!

A tábornok már elment messze földre vadászni; mi pedig annál nagyobb bizalommal várjuk post festum kérvényünk mielőbbi elintézését.

Kádas-utczai.

Közös miniszteri értekezlet. Wekerle pénzügyminiszter, aki tegnap reggel Bécsbe érkezett, ott a délelőtt a folyamán fogadta Ullmann urat, a dunagőzhajozási társaság igazgatóját, azután hosszabb ideig értekezett Steinbach pénzügyminiszterrel. 12 órától 2 ig közös miniszteri értekezlet volt Kálnoky gróf elnöklése alatt a külügyi hivatalban, melynél jelen voltak a közös külügyminiszter, a tengerészeti osztály főnöke és a két állam pénzügyminiszterei. A delegációknak október 1-én beterjesztendő összes kor-

Es hirtelen felkapva rózsaszínűjét, folytatta utját. Ugy tetszett, mintha halk gunykacszaj hangzott volna fel mögöttünk a sűrűből. És feljött a hold a fák mögül, felségesen szép rózsaszínben.

— Nézd, szóltam nőmhöz, mily szép rózsaszínű a hold!

Klára futó pillantással vizsgálta a hatalmas bolygót.

— Rózsaszínű! Te azt mondod, — hogy rózsaszínű? a hold? . . . Milyen bolondokat beszélsz itt összevissza! — szólt szörnyűkődve. — Ugyan ki látta még a holdat rózsaszínűnek?

— De hát nézd meg csak jobban! Valaszoltam.

Vállat vont és kérdőleg szólt hozzám; — Ugyan miért akarod te, hogy a hold rózsaszínű legyen?

— De édes lelkem. — mert annak látom!

Erre hangja élesebbé, mondhatni metszővé lett és még egyszer felém fordulva fenyegető arccal szólt:

— Micsoda? Te megmaradsz a mellett, hogy a hold rózsaszínű?

Bolond ésszel csökkönyösön megmaradtam állításom mellett. Igenis, ostobaságból. Mert utóvégre, kérdem önöket, mi közöm volt nekem ahhoz, hogy a hold rózsaszínű, kék, vörös vagy aranyárga volt-e No és kivált ama pillanatban kellett vele sokat törődnöm!

De én eltökéltem, — sőt kihívólag feleltem:

— Rózsaszínű, igenis rózsaszínű, rózsaszínű.

Klára erre egy fatökre vetette le magát

mányelőterjesztések most már végleg meg vannak állapítva. Ferencz Ferdinánd főhercegnek még az év folyamán kezdődő földkörüli utazása számára, értesülésünk szerint nincs semmiféle összeg a jövő évi közös költségvetésben előirányozva. Ez utnak összes költségeit a főherceg sajátjából fogja fedezni. Végül 2 órától 3 ig közös miniszteri értekezlet volt, az illető szakelőadók jelenlétében, az olasz borok vámkezelése tárgyában. Wekerle pénzügyminiszter még tegnap este érkezett vissza Budapestre a bécsi gyorsvonattal.

A zsidók reczpeziója. Csáky Albin gróf közoktatásügyi miniszter tudvaleg ígértett a képviselőházban, hogy most, október hó elején törvényjavaslatot terjeszt be, mely a zsidó vallás egyenjogusítását mondja ki. Mint értesülünk, a miniszter ezez ígértét nem fogja bevaltani, mert tekintettel a felsőház többségének hantatára, a kormány most nem tartja időszerűnek a kérdés napirendre hozatalát.

Bécsi hírek a magyar kormányról. Az Extrapostnak Budapestről egy állítólagos miniszterválságról a következőket jelentik: A legutóbbi minisztertanácsi ülés rendkívül fontosak voltak; a kabinet kebeleben támadt ama differenciák elintézéséről volt szó, melyet az elkeresztelési ügyben támadtak. Szapáry és Csáky gróf miniszterek minden áron kerülni akartak a püspökökkel és a főrendiház többségével való konfliktust és új kompromisszumot akartak létrehozni a főpapsággal. — Szilágyi Dezső, kit részben de nem minden tekintetben, Wekerle is támogatott, azt akarta, hogy a kormány föltétlenül szakítson a főrendiházi többséggel. A minisztertanácsban oly hevesen folyt a vita, hogy Csáky kijelentette, hogy visszalép. Erre azonban majdnem valamennyi minisztertársa föltétlenül bizalmát fejezte ki neki, a mire aztán Szilágyi azt jelentette ki, hogy ő fog visszalépni s az ellenzék soraiban állást fog foglalni a minisztérium ellen, ha csak ez meg nem marad azon az állásponton, melyet 1890 ben az elkeresztelési ügy első parlamenti tárgyalása alkalmával elfoglalt. Azonban végül mégis sikerült Szapáry Gyula grófnak az ellenzékkel kiegyenlíteni és a válságot elhárítani.

A jellemfejlesztés.

Debreczen, szept. 20.

Mikor kell ezt a gyermeknél elkezdni? kérheti valaki.

és kezeibe temetve arcját, keserves zokogással jaldult fel;

— Ó teremtőm! Jóságos istenkém, ő nem szeret többé! Ó mily szerencsétlenné lettem! Nem szeret többé! Jhi, ihi, ihi!

Nőm lábaihoz vetettem magam ekkor esdekelve szóltam:

Drága kincsem — nem volt egy csöpp igazam!

Csakugyan nem rózsaszínű . . . nem valóban nem, mert, . . . mert, . . . olyan színű, mint a milyennek te akarod! Nem volt igazam, bocsás meg!

— Dehogy! dehogy! hagyj békén! siránkozott Klára sűrű könyzápor közöpette. Te rózsaszínűnek nézed te gonosz!

— De esküszöm . . .

— Igenis! — annak hiszed, és csak azért mondod, — hogy kiengesztelj!; . . . De azért hinni, mégis csak azt hiszed, hogy a hold rózsaszínű!

Akaratom ellenére sem birtam a fel-fortyanás egy kis kitörést — magamba folytani.

— Nos és ha csakugyan hinném is ezt? — miféle vonatkozás létezhetik egy rózsaszínű hold és szerelem, — a mi szerelmünk között?

— Erre aztán Klára a legkomolyabb méltatlankodásba törve ki, felkiáltott:

— Hogy milyen vonatkozás? o, még kér-di! ah! hisz ez gyalázat borzasztó!

Dühösen kezdett egy gyökérdarabot rá-gcsálni; annyira el volt keseredve, hogy pillanat-ra azt hittem, miszerint idegromham lép meg. Aztán karjaim közé szorítottam hirtelen s az-

Csekély véleményünk szerint a jellemképzéshez mindjárt kell fogni, a mint a gyermek gondolkodni kezd, és akarat elhatározásának jeleit adja . . .

Az erkölcsi jellemnek, mert arról van szó, kialakításáról a legelső földadat, hogy a nevelőtanió a gyermek lelkét tüzetesen áttanulmányozza, hajlamait s tehetségeit pontosan megismerje; mert csak így lesz képes a netán létező hiányokat kipótolni, a gyermek gyöngeségeit fölszítani és ferdeségeit megszüntetni.

Ezután iparkodni kell, hogy a gyermeknek tehetségeit összhangzatosan képezze, nehogy például elméjét megemészthetetlen tanokkal megtömve, szívet üresen hagyja, akaratát pedig épen paragon; vagy pedig a sok indokolatlan intés által kedélyét egészen ellágyítván, a jellemnek tiszta tájékozás hiánya miatt az akarat folyton ingadozó nádszálhoz legyen hasonló, vagy kérlelhetetlen szigor által megtörve akaratának, mintegy önállóságát, szíve megszokja a folytonos rettegést és elméje a legtisztább igazságok fölött való kétkedést. Mert, ha valahol, itt a félszegség, az egyoldalúság leginkább meg-boszulja ám magát . . .

Miért is arra kell törekedni, hogy minden más előtt a gyermek világos s megdöbbenhetetlen elvekre tegyen szert. Ez elveket pedig csak a kinyilatkoztatott vallás nyújtja, midőn Isten örök s változhatatlan törvényeivel a gyermeket is megismerteti. Következésképp, a mely nevelőtanió növendékeit józan gondolkodásu s egyenes lelkű férfiakká akarja kiképezni, annak elkerülhetetlenül a ker. vallás igazságait s erkölcsi szabályait kell lelkökbe beoltania, mert ezek nélkül csak kétkedő gondolkodásu s ingadozó, gyáva, következtelen, állhatatlan, szóval jellemtelen nemzedéket növeszt az utókornak.

A ker. vallási elveknek átértése s érzése, meg az ifju lelkébe való bevésése által már meg van vetve az alap az akarat képzéséhez. Itt azután a főteendő abban áll, hogy a vágyó tehetség amaz elvek és szabályok szorgos követésére szoktattassék a mi nem is olyan nehéz, mután a fiatal lélek azok szentségéről magának már meggyőződést szerzett.

Ha azonban ingadozó s gyöngének látszik a gyermek akarótehetsége, annak megszilárdítására legalkalmasabb eszköznek ajánkozik az engedelmességre szoktatás. Az engedelmesség ugyanis nem egyéb, mint az akarat uralma önmaga fölött és ha erre az akarat képes lesz, ha ebben állhatatosságra jutott, akkor az önálló cselekvés egyenessége, kitartás s következetesség sem lesz

tán elárasztottam a leggyöngédebb édelgetésekkel s becéztem a legédesebb szavakkal.

— Ugyan csilapodjál már kedves tubiczám mormogtam hízegő cirógatással . . . Valóban igazad van, létezik valami vonatkozás . . . igen sőt közeli összefüggés . . . Az ördögbe is hiszen még ismerem is azt. De hát képzelheted volna, hogy csak úgy mint a minap is, mókáztam veled, hogy a hatmasat játszam!

Es aztán különben is, csak nem rózsaszínű a hold, de nem is lehetne, nézetem szerint soha sem lehetne az . . . Nevetséges! egy rózsaszínű hold, ki hallott még ilyet? hisz ez képtelenség, esztelenség. Hahaha.

Olyannyira belehevültem önmeghazutolásomba, — hogy nemcsak a hold rózsaszínét, — hanem még annak létezését is tagadni kezdtem.

Es Klára megnyugtatta és kielégítve, kissé duzzogó ajakkal mormolta:

— Latod édesem? hisz láthatod . . . Aztán kérlek, ne mond ám soha többé, hogy a hold rózsaszínű, soha!

— Soha többé!

* * *

Akkor este megértettem, hogy köztem és nőm között örvény keletkezett. Vagy lehet, hogy az már régóta létezett; sőt igen hajlandó is vagyok ma elhinni, hogy igen. Azonban tény, hogy azt csak akkor észleltem legelőször. Fajdalom, az ezután következő napok és hónapok nagyon is igazolták, hogy az mindjobban nagyobbult, szélesbült.

Ezer apró dolgon való zsörtölődésben és számtalan mikroszkopikus csekélységű részletecskék gyötrő kinosságában nyilvánult az.

nehéz. M
lajdonké
ratának
delmessé
sebb aka
legszilár
kifejlődj

De
kölcsi jel
tosságu
példa. Cs
használ,
szent tör
oly sok
met nem
mily kén
felelőssé

A j
s kitartá
rendesen
kony; n
kacs, v
szintén
tenni. Ily
a mely
lőnek ig
nagyobb
juhocska

Sz
figyelet
hajlamol
lőnek el
erősbiten
mesedik

Ily
jesen, n
kifejteni
sajátja:
lyen az
az egyén
mény s
nekben
tének g
igazi ap
teni, ne
tudván,
ronkint
berek e

Gy
vettük

És
től elvá
nem! e
lág volt

Ne
zelmek
lusa kö

A
élet. B
megérte
gyunk
tonos é
dalmas
távolsá

P
dalom,
hetnek
végtelen

A
koztam
a főffit

L
D

adta.

M
T

zám! .

V
van? .

U
mondja

Azért nem busultunk; volt hegyen-völgyön lakadalom!

Az író 90 évehez mérten három felkösztöntő mondatot el, a lantok pianissimo kísérete mellett.

A tósztok után nyomban széjjel szedték az asztalokat: kirántották a néma poharak alól a talajt, mely ily ritka alkalomkor a honvédet könnyen a nagy mul-tak édes emlékeibe vezethetné vissza.

Bizony alig volt alkalmuk szegények-nek a lelkesedés lajtorjára felkapaszkod-hatni. Csak az ég háborgott, menydörgött folyton.

Ha rajtam állana, nem a Czegléd-uteza sarkára, de a Napba irnám dicső Neved, hogy még az éjszaki fény glóriá-jából is visszasugározzék az a jéghegyek ormaira!

Égi magasságu polczra ültet lelkem, hogy az összes szabad államok Téged egy napon üdvözölhessenek!

Napod nyugóra száll, de szellemed hazaszeretetünk lángjaiból fönix-ként újra emelkedik!

A kimért távolból hazaszeretetünk Holdja vagy Te immár, ki a messze szám-üzött Szabadság napja sugarait csak köz-vetve szórod a mi szánandó anyaföldünk sötét éjjeire!

A tábornok már elment messze földre vadászni; mi pedig annál nagyobb biza-lommal várjuk post festum kérvényünk mielőbbi elintézését.

Kádas-utczai.

Közös miniszteri értekezlet. Wekerle pénzügyminiszter, aki tegnap reggel Bécsbe érkezett, ott a délelőtti folyamán fogadta Ullmann urat, a dunagőzhajózási társaság igazgatóját, azután hosszabb ideig értekezett Steinbach pénzügyminiszterrel. 12 órától 2 ig közös miniszteri értekezlet volt Kálnoky gróf elnökelete alatt a külügyi hivatalban, melynél jelen voltak a közös külügyminiszter, a tengerészeti osztály főnöke és a két állam pénzügyminiszterei. A delegációknak október 1-én betérjesztendő összes kor-

mányelőterjesztések most már végleg meg vannak állapítva. Ferencz Ferdinánd főhercegnek még ez év folyamában kezdődő földköri utazá-sa számára, értesülésünk szerint nincs sem-miféle összeg a jövő évi közös költségvetésben előirányozva. Ez utnak összes költségeit a főher-ceg sajátjából fogja fedezni. Végül 2 órától 3 ig közös miniszteri értekezlet volt, az illető szak-előadók jelenlétében, az olasz borok vámkezelése tárgyában. Wekerle pénzügyminiszter még tegnap este érkezett vissza Budapestre a bécsi gyors- vonattal.

A zsidók recepcziója. Csáky Albin gróf közoktatásügyi miniszter tudvalegleg ígértett tett a képviselőházban, hogy most, október hó elején törvényjavaslatot terjeszt be, mely a zsidó vallás egyenjogusítását mondja ki. Mint értesül-ünk, a miniszter emez ígértét nem fogja beval-tani, mert tekintettel a felsőház többségének han-gulatára, a kormány most nem tartja időszerűnek a kérdés napirendre hozatalát.

Bécsi hírek a magyar kormányról. Az Extrapostnak Budapestről egy állítólagos minisz-terválságról a következőket jelentik: A legutóbbi minisztertanácsi ülések rendkívül fontosak vol-tak; a kabinet kebelében támadt ama differen-cziák elintézéséről volt szó, melyet az elkereszte-lési ügyben támadtak. Szapáry és Csáky gróf miniszterek minden áron kerülni akartak a püspök-ökkel és a főrendiház többségével való konflikt-ust és új kompromisszumot akartak létrehozni a főpapsággal. — Szilágyi Dezső, kit részben de nem minden tekintetben, Wekerle is támogatott, azt akarta, hogy a kormány föltétlenül szakítson a főrendiházi többséggel. A minisztertanácsban oly hevesen folyt a vita, hogy Csáky kijelentette, hogy visszalép. Erre azonban majdnem vala-mennyi minisztertársa föltétlenül bizalmát fejezte ki neki, a mire aztán Szilágyi azt jelentette ki, hogy ő fog visszalépni s az ellenzék soraiban állást fog foglalni a minisztérium ellen, ha csak ez meg nem marad azon az állásponton, melyet 1890-ben az elkeresztelési ügy első parlamenti tárgyalása alkalmával elfoglalt. Azonban végül mégis sikerült Szapáry Gyula grófnak az ellen-téteket kiegyenlíteni és a válságot elhárítani.

A jellemfejlesztés.

Debreczen, szept. 20.

Mikor kell ezt a gyermeknél elkezdni? kérhető vaiaki.

és kezeibe temetve arcját, keserves zokogással jajdult fel;

— Ó teremtmő! Jóságos istenkém, ő nem szeret többé! Ő mily szerencsétlenné lettem! Nem szeret többé! Jhi, ihi, ihi!

Nőm lábaihoz vettem magam ekkor es-dekelve szóltam:

Drága kincsem — nem volt egy csöpp igazam!

Csakugyan nem rózsaszínű . . . nem valóban nem, mert, . . . mert, . . . olyan szí-nű, mint a milyennek te akard! Nem volt igaz-am, bocsás meg!

— Dehogy! dehogy! hagyj békén! sirán-kozott Klára sűrű könyzapor közöpette. Te ró-zsaszinűnek nézed te gonosz!

— De esküszöm . . .

— Igenis! — annak hiszed, és csak azért monddod, — hogy kiengesztelj!; . . . De azért hinni, mégis csak azt hiszed, hogy a hold ró-zsaszinű!

Akaratom ellenére sem birtam a fel-fortyanás egy kis kitörést — magamba foly-tani.

— Nos és ha csakugyan hinném is ezt? — miféle vonatkozás létezhetik egy rózsaszínű hold és szerelem, — a mi szerelmünk kö-zött?

— Erre aztán Klára a legkomolyabb méltatlankodásba törve ki, felkiáltott:

— Hogy milyen vonatkozás? ó, még kér-di! ah! hisz ez gyalázat borzasztó!

Dühösen kezdett egy gyökérdarabot rág-csálni; annyira el volt keseredve, hogy pillanatra azt hittem, miszerint idegroham lepi meg. Aztán karjaim közé szoritottam hirtelen s az-

Csekély véleményünk szerint a jellemkép-zéshez mindjárt kell fogni, a mint a gyermek gondolkozni kezd, és akarat elhatározásának je-leit adja . . .

Az erkölcsi jellemnek, mert arról van szó, kialakításáról a legelső feladat, hogy a nevelő-tanító a gyermek lelkét tüzetesen áttanulmá-nyozza, hajlamait s tehetségeit pontosan megis-merje; mert csak így lesz képes a netán létező hiányokat kipótolni, a gyermek gyöngeségeit fölszolgálni és ferdeségeit megszüntetni.

Ezután iparkodni kell, hogy a gyermeknek tehetségeit összhangzatosan képezze, nehogy pél-dául elméjét megemészthetetlen tanokkal meg-tömvén, szívet üresen hagyja, akaratát pedig épen parlagon; vagy pedig a sok indokolatlan intés által kedélyét egészen ellágyítván, a jellem-nek tiszta tájékozás hiánya miatt az akarat folyton ingadozó nádszálhoz legyen hasonló, vagy kérélytelten szigor által megtörvén aka-ratának, mintegy önállóságát, szíve megszokja a folytonos rettegést és elméje a legtisztább igaz-ságok fölött való kételkedést. Mert, ha valahol, itt a félszégesség, az egyoldalúság leginkább meg-boszulja ám magát . . .

Miért is arra kell törekedni, hogy minden más előtt a gyermek világos s megdöbbenhetet-len elvekre tegyen szert. Ez elveket pedig csak a kinyilatkoztatott vallás nyújtja, midőn Isten örök s változhatatlan törvényeivel a gyermeket is megismerteti. Következéleg, a mely nevelő-ta-nító növendékeit józan gondolkodásu s egyenes lelkű férfiakká akarja kiképezni, annak elkerül-hetetlenül a ker. vallás igazságait s erkölcsi sza-bályait kell lelkőbe beoltania, mert ezek nélkül csak kételkedő gondolkodásu s ingadozó, gyáva, következtelen, állhatatlan, szóval jellemtelen nem-zedéket növeszt az utókornak.

A ker. vallási elveknek átértése s érzése, meg az ifju lelkébe való bevésése által már meg van vetve az alap az akarat képzéséhez. Itt azután a főteendő abban áll, hogy a vágyó te-hetség amaz elvek és szabályok szorgos követé-sére szoktattassék a mi nem is olyan nehéz, mután a fiatal lélek azok szentségéről magának már meggyőződést szerzett.

Ha azonban ingadozó s gyöngének látszik a gyermek akarótehetsége, annak megszilárdítá-sára legalkalmasabb eszköznek ajánkozik az en-gedelmességre szoktatás. Az engedelmisség ugya-nis nem egyéb, mint az akarat uralma önmaga fölött és ha erre az akarat képes lesz, ha ebben állhatatosságra jutott, akkor az önálló cselekvés egyenessége, kitartás s következetesség sem lesz

tán elárasztottam a leggyöngédebb édelgetésekel s becéztem a legédesebb szavakkal.

— Ugyan csilapodjál már kedves tubiczám mormogtam hízeglő cirógatással . . . Valóban igazad van, létezik valami vonatkozás . . . igen sőt közeli összefüggés . . . Az ördögbe is hiszen még ismerem is azt. De hát képzelheted volna, hogy csak úgy mint a minap is, mókáz-tam veled, hogy a hatmasat játszam!

Es aztán különben is, csak nem rózsaszínű a hold, de nem is lehetne, nézetem szerint soha sem lehetne az . . . Nevetséges! egy rózsaszínű hold, ki hallott még ilyet? hisz ez képtelenség, esztelenség. Hahaha.

Olyannyira belehevültem önmeghazutolá-somba, — hogy nemcsak a hold rózsaszínét, — hanem még annak létezését is tagadni kezd-tem.

Es Klára megnyugtatta és kielégítve, kissé duzzogó ajakkal mormolta:

— Latod édesem? hisz láthatod . . . Az-tán kérlek, ne mond ám soha többé, hogy a hold rózsaszínű, soha!

— Soha többé!

* * *

Akkor este megértettem, hogy köztem és nőm között örvény keletkezett. Vagy lehet, hogy az már régóta létezett; sőt igen hajlandó is va-gyok ma elhinni, hogy igen. Azonban tény, hogy azt csak akkor észleltem legelőször. Fájdalom, az ezután következő napok és hónapok nagyon is igazolták, hogy az mindjobban nagyobult, szé-lesbült.

Ezer apró dolgon való zsörtölődésben és számtalan mikroszkopikus csekélységű részletecs-kék győtrő kinosságában nyilvánult az.

Es hirtelen felkapva rózsacsomóját, fojy-tatta utját. Ugy tetszett, mintha halk guny kacaj hangzott volna fel mögöttünk a sűrűből. Es fel-jött a hold a fák mögül, felségesen szép rózsas-zinben.

— Néz, szóltam nőmhöz, mily szép rózsas-zinű a hold!

Klára futó pillantással vizsgálta a hatalmas bolygót.

— Rózsaszinű! Te azt monddod, — hogy rózsaszinű? a hold? . . . Milyen bolondok-at beszélsz itt összevissza! — szólt szörnyű-ködve. — Ugyan ki látta még a holdat rózsas-zinűnek?

— De hát nézd meg csak jobban! Vala-szóltam.

Vállat vont és kérdőleg szólt hozzám;

— Ugyan miért akard te, hogy a hold rózsaszinű legyen?

— De édes lelkem. — mert annak lá-tom!

Erre hangja élesebbé, mondhatni metszővé lett és még egyszer felém fordulva fenyegető ar-czal szólt:

— Micsoda? Te megmaradsz a mellett, hogy a hold rózsaszinű?

Bolond ésszel csökönyösön megmaradtam állításom mellett. Igenis, ostobaságból. Mert utó-végre, kérdem önöket, mi közöm volt nekem ahhoz, hogy a hold rózsaszinű, kék, vörös vagy aransyárga volt-e No és kivált ama pillanatban kellett vele sokat törődnöm!

De én eltökéltem, — sőt kihívólag fe-lletem:

— Rózsaszinű, igenis rózsaszinű, rózsas-zinű.

Klára erre egy fatönkre vetette le magát

nehéz. Mer lajdonképe ratának n delmesség sebb akar legszilárda kifejlődjék

De r kölesi jell tosságu n példa. Csú használ, h szent törv oly sok sz met nem mily kény felelősség

A jó s kitartás rendesen kony; ne kacs, vá szintén m tenni. Ily a mely n lönek iga nagyobb juhocskják

Szül figyelt a hajlamok lőnek elf erősbiten mesedik

Ily jesen, m kifejtési, sajátja: Ilyen az i az egyén mény s k nekben a tének gr igazi apc teni, ne tudván, ronkint n berek em

Gy vettük e

Es tól elvál nem! eg lág volt

Ne zelmeke é lusa köz

Az élet. Bár megértet gyunk e tonos és dalmasa távolság

Pe dalom, u hetnek végtelens

A koztam, a fórtit

Lel De

adta. Mi Ta zám! .

Va van? .

Ug C

mondják

nehéz. Mert a ker. vallás tanai s törvényei tulajdonképen egyebek nem lévén, mint Isten akaratának nyilvánulásai, a már megszokott engedelmesség könnyen meghajol a legeslegfőbb akarat előtt s ezáltal a legállhatatosabb, legszilárdabb, legkövetkezetebb jellem kell, hogy kifejlődjék . . .

De nem szabad ám felednünk, hogy az erkölcsi jellem kialakításában, miként az életfontosságú nevelés minden más ágában, legelső a példa. Csupa tanítás és rábeszélés igen keveset használ, ha a gyermek oktatójában, ki neki Isten szent törvényeiről s a nagy, jellemes férfiakról oly sok szépet mond, tiszta, kifogástalan jellemet nem lát maga előtt. A miből az is látszik, mily kényes a nevelő-tanítói hivatal és mennyi felelősséggel jár annak elvállalása s viselése.

A jó példa mellett elkerülhetetlen a türelem s kitartás. Mert bár nagy része a növendékeknek rendesen hajlandó a jóra, tanulékony s fogékony; nem ritkán kell azonban a nevelőnek makacs, vásott gyermekekkel vesződnie, a kiket szintén meg kell menteni s jóra való emberekké tenni. Ily esetekben elmaradhatatlan a béketűrés, a mely meg is fogja hozni gyümölcsét, a nevelőnek igaz öröme, a ki, mint a jó pásztor, legnagyobb örömét az eltévedt, de ismét megkerült juhocsájában találja.

Szükséges e kívül a finom érzék s éber figyelet a gyermekben meglévő jó indulatokra, hajlamokra, melyeket épen nem szabad a nevelőnek elferdítenie, hanem inkább szilárdítania, erősíteni s nemesíteni kell, amint erősül s nemesedik a fa oltás és ápolás által.

Ily módon az ifjakkal, ha nemis lehet teljesen, mindegy szilárd s következetes jellemeket kifejteni, mert ez csak a megerősödött férfiakarat sajátja: lehet mégis annak oly alapot adni, melyen az idők folyamán fölemelkedjék, s nemcsak az egyént mentse meg a számtalan külső körülmény s kísérlet átkos hatásától, hanem az egyénekben a társadalomnak, a hazai közügy épületének gránitoszlopokat, a nemzeti közéletnek igazi apostolokat nyújtson, a kik, fölfelé tekinteni, nemes eszmékért lelkesedni, neki áldozni tudván, az erkölcsi ragaszkodás példájával koronként megelevenítsék a nagy idők és nagy emberek emlékét.

Dr. Cs. I.

A mi cselédeink.

Debreczen, szept. 20.

Gyöngéd, női kezektől eredő kéziratban vettük ezt a kis cikket, mely közvetlenségével

És az orvény, a mely bennünket egymástól elválasztott már nem is volt többé orvény; nem! egy egész világ, végtelen, határnélküli világ volt az.

Nem térbeli, hanem a gondolatok, az érzelmek és felfogások világa, a melynek két polusa között közeledés nem létezhetik.

Azóta teher, kiszenvedés lett nekünk az élet. Bár egymás mellett voltunk folyton, mégis megértettük csakhamar, hogy mi örökre el vagyunk egymástól választva és testünk eme folytonos és látható együttlété még kínosabbá, fájt dalmasabbá, érezhetőbbé tette lelkünk rengeteg távolságát.

Pedig lám, mi szerettük egymást. De fájdalom, ugyan mi is az a szerelem? És mit tehetnek Amor gyöngé, tőrökény szárnyaiegy ilyen végtelenség átrepülésére?

A mint gy Klárát sirni láttam elgondolkoztam, hogy talán egyedül a szenvedés képes a főt a nőhöz közel hozni.

Lehet! . . .

De vajjon mért isir hát akkor az isten adta.

Miért? miért?

Talán éppen azért, mert közel van hozzám! . . .

Vagy tán, — mert valaki mástól távol van? . . .

Ugy-e bár ez nem lehetetlen?

Csak hogy ezt valószínűleg csak ketten mondják: Isten és ő.

Francziából: K I.

bizonyára mély hatást fog kelteni cseléd tartó t. hölgy-olvasóink körében.

„Nekem is van szakácsnőm; ezt olyanképen tessék érteni, hogy én főzők és neki ez igen jól ízlik. E szerencsés viszony létesítésére csak sok kellemetlenség után jutottam, mert mikor még a bér szoros értelmében vett szakácsnőm volt, ő főzött ugyan, csak hogy mi nem voltunk képesek azt megenni. Annál többet kellett tőle nyelni, nem ételt, hanem mérget és bosszúságot. Egy idegbeteg hölgytől hallottam azon megjegyzést, hogy minden orvoság sem volt képes a baján segíteni; némi könnyebbülést csak akkor érzett, ha sok más nőt hallott ugyanazon fájdalom miatt panaszkodni. Sovány vigasz volt ez ugyan, de inkább beletörődött az elkerülhetetlenbe, látva, hogy hány mással osztja e bajt. Azt hiszem, így vagyunk a cselédkérdés dolgában is. Panaszainkra alig várhatunk orvoslást, mert vagy egy feltűzött cseléd-intézet nem abból él meg nálunk, hogy állandó és rendes szolgaszemélyzetünk legyen, de némi keserű elégtételt találhatunk abban, hogy egy szakácsné olyan fájdalom, melyet a háziasszonyok milliója megoszt velünk.

Feltéve, hogy lehet egyik másikkal békeségben el lenni néhány hónapon át, megszokva azt, hogy nem mi vagyunk az asszony a konyhán, hanem ő, — mennyi mindent kell zsebre tenni az ilyen személyektől, kik a mézes hetek legédesebbjében az első ürömcsoppet képezik, valamint az első kis viharok vagy komolyabb összezőrdülésnek is ők az okozói. „Minek főzünk marhahúst“ mondta nekem az egyik, én úgy sem eszem meg; „főzelék nem szakácsnőnek való vacsora“ mondta a másik; „én nem tudok ajtót, ablakot mosni vagy surolni, mert nekem attól remeg a hátgerincem“ „fát, vizet hordani nem az én dolgom“ „csak 8 frtnyi bér mellett én nem mosom az egész kis ruhát egyedül“ „a kis fiu ne járjon a konyhába, mert attól fáj a fejem“. „Ki hallotta már, hogy télen anynyit küldözgessék az embert, az én dolgom a tűzhely mellett lenni és megfőzni.“ Az utolsó ilyen kedves példány, ki a házamban volt, késő ősszel került hozzám és mindjárt azon panaszkodott, hogy egy pár téli keztyűjének a felét elvesztette. Értve a célzást és hogy örömet okoztak neki, a legközelebbi alkalommal vettem neki egy pár meleg keztyűt; de ugyancsak megbántam később e meg gondolatlanúságomat, mert azontul valahányszor a kutra ment — előbb keztyűt húzott.

A míg kettesekén voltunk, addig még csak megjárta valahogy, az olyan helyet keresve keresik a kiérdemült veterán konyhatündérek, kiknek legbiztosabb ismertető jelök az örökös nátha, a pálinkás üvegese, meg a burnótszelencze. De ne adj Isten, hogy családi esemény álljon be; attól félnek, mint a tüztől és kimondhatlan az, hogy mennyit szenved velök és általok, akkor a fiatal mama keserűen adózva ezzel anyai boldogságáért, miután ők lealázó foglalkozásnak tartják békét kocsiban vagy karon az utcán vinni. Mindjárt a felvételnél első kérdések: „Tart a tek. asszony pesztrát a kis gyermekhez?“ „Én nem bízom a kicsikémet pesztrára, magam akarok elbánni vele“ felelt nekik gyakran, de néha keserűen kifakadtam: „manapság ne legyen senkinek gyermeke, ha vele együtt a dadát vagy legalább azon kis vagyont, melybe a dada tartása kerül is, nem hozhatja a világra. A mi anyáinknak volt 8—10 gyermekök és nem tudtak pesztráról, csak bennünket akarnak e fényűzésre szoktatni — a szakácsnéink.

A mindenestül szintén egy szeretetreméltó válfaja az ember megkínzására teremtett nádalyoknak.

Mindenhez ért, de semmit sem tud. 13 éves korában már a népdalnak hódol, mely azt tanítja, hogy „páros élet a legszebb a világon.“ 18 éves koráig már legalább kétszer volt dada és miután így minden egyébre, mint a munkára használta fel ereje javát, mindent sokall, a mit vele végeztetünk. Egy ilyen, egy izben, mert két kis szobát suroltattam vele egy délelőtt, haragjában addig hanyt vetett, míg a varró asztalkát fellökve, eltörte azt. Ebéd után elküldtem azzal az asztalozóhoz, honnan nem is jött többé vissza, csak három nap után a kész asztallal kezében kopogtatott az ablakon, hogy bocsássam be. Ugyanez a nyáron elment vasárnap délután a nagy erdőbe és — kedden este jött onnan vissza. Ilyen és hasonló epizódokat, azt hiszem mind-

egyikünk beszélhetne számtalant, ép úgy mint azon kellemetlenségről, hogy ha békéinket néha napján velök sétálni küldjük, fegyveres fedezet mellett térnek vissza, mert nagyon természetes, hogy bátyja, cousinja, valóságos vagy leendő ura mindegyiknek van. Ha az ilyen hites urának kivételesen megengedjük, hogy a házhoz járjon, az ezzel járó természetes engedménynek tekintik, hogy egyuttal nálunk vacsorázzon és ruháját nálunk mosathatja.

De tény az is, hogy természetből fogva szerencsétlen, ellenségeskedésre szánt viszony ez a gazda és cselédje között (akár csak anyós és meny között.) Még ha nincs is úgy, az egyik azt hiszi, hogy tul keveset dolgoznak neki, a másik, hogy tulsokat követelnek tőle. Miután sem a rendőrségtől, sem a cselédintézetektől nem várhatunk e tekintetben erkölcsnemesítő hatást, talán jó volna elfogadni bizonyos általános elveket, melyeket a sajnós dugszdag tapasztalatból vonhatunk le, hogy azon, mi oly gyakran zavarja meg házunk nyugalma, megkeseríti házasság életünk kedélyességét, azon tőlünk telhetőleg magunk javítsunk.

Első feltételnek tekintem erre nézve, hogy ne vonjunk el, viszonyunkhoz mérten, ellátásukban semmit, ami őket jogosan megilleti; azaz ne lássanak asztalunkon semmit, a miben nem részesítjük őket is. Sok házban elv az, hogy sültet, süteményt vagy befőttet a cselédség nem kap soha.

Pedig ne feledjük, hogy értelmet illetve alacsony foku, fejletlen, gyermekeszű lényekkel van dolgunk, kinek tehát még nehezebb ételben, italban megtagadni maguktól valamit, mit intelligens embereknek, a kiket ugyszólván nevelni, oktatni, magunkhoz felemelni kell. Azonkivül természetes, hogy minden tiltott dolog kétszeres ingerrel bír reájuk nézve és épen azért, mert a sültet vagy süteményt ők készítik, ők fáradságunk vele, ha nem részesítjük annak élvezésében biztos, hogy ily módon torkosság, esetleg lopásra szoktatjuk. Nem régen hallottam egy fiatal asszonyt elbeszélni, hogy szakácsnéja déltől estig süttöt egy dobos-tortát. Én más egyebet kérdeztem, de félreértve engem, nevetve válaszolt „csak nem gondolja, hogy a dobos-tortából a szakácsnének fogok adni.“ — Én nem csak gondoltam, de tanácsoltam volna ezt, mert adva, melegegett volna egy darabbal, de ha már csennie kellett és ezt biztosra veszem, sőt melegegettem, miután az illat egy fél napon át csiklandozta szagló érzékét, akkor már két darabot vet belőle.

Remélem k. hölgyeim nem fogják bánálys dolognak tekinteni, hogy e helyen nyíltan foglalkozom azzal, mi magánbeszélgetéseinknek is ugyszólván főtárgyát képezi. És ne is kicsinyeljük e thema tárgyalását, miután mindenikünk ismeri a jó munkás kéz áldásthöz hatását a házi rend és béke fenntartására nézve. Engedjenek meg ezért még néhány észrevételt. — Ha a mi cselédeink követelők annak — ne tessék megharagudni — nagy részben mi magunk vagyunk az oka. Sok házban nagyon könnyen emelik fel 1—2 frttal a cselédbérét, a mivel maguknak nem használnak és másoknak ártanak. A 10 frtos szakácsné egy csöppet sem főz jobban, mint a 8 frtos, és a 8 frtos cseléd sem dolgozik többet, mint a 6 frtos. Talán jó volna e tekintetben, különösen a szerényebb sorsú családoknak összetartani és nem ártani egyiknek a más dolgán. Csak neveljük ily módon igényeiket, úgy hogy maholnap egy rendes cseléd elérhetlen luxus-tárgy lesz, melyet csak gazdag emberek engedhetnek meg maguknak.

Különtélek.

* **Gyilkosság a fővárosban.** Valóságos vérfürdőt rögtönzött tegnap hat fiatal napszámos a kiknek október elsején kellett volna berukkolniok a katonasághoz. Mind a hat a fővárosban dolgozik s tegnap bucsuzóra gyűltek össze a katonai lövőház mögött levő „Örmesterhez“ címzett kámban. Estefelé azután már olyan jó kedvük volt, hogy törték-zuztak mindent, a korcsmárost megverni akarták s midőn a korcsmából távoztak, az uton is mindenkit bántalmaztak s a duhajkodásnak lett a vége, hogy egy nőt agyonszúrtak, ennek férjét pedig életveszélyesen megsebesítették.

* **Kitagadott királyfi.** A napokban halt meg New-Yorkban 89 éves korában Jean Roemer, a

ki a francia nyelvoktatásból kereste kenyerét. Roemer törvénytelen fia volt I. Vilmos hollandi királynak, de magasrangú pártfogói hasztalan fáradoztak érdekében féltésverénél, II. Vilmos királynál s később III. Vilmos királynál, hogy őt legitímáltassák s neki a hercegi rangot megadják Jean Roemer ennek következtében a negyvenes években kivándorolt Amerikába s csaknem élte végéig tanárkodott.

* **Megütölgelt huszárszázados.** A vasárnapi bécsi futtatásoknál nagy botrány történt, melynek letolyásáról Bécsből a következőket írják: Trenkler huszárszázados, Dréherné asszony unokaöccse, vasárnap délután feleségével és Dréhernével az udvari páholy közelében nézte a futtást. Egyszerre egy polgárember esernyőjével hátulról őt ütést mért Trenklerre, a ki majdnem összerogyott. — A megtámadott tiszt azonban gyorsan összeszedte magát, kardot rántott s a lapjával kétszer ráütött a merénylőre. A megtámadó Sohn bécsi németalföldi főkonzul fia. Rögton a rendőrségre kísérték, a hol azt állította, hogy Trenkler százados őt hosszabb ideig vizsgáló szemmel nézte. Trenkler Sohn állítását határozottan tagadja. Azt beszélik, hogy a fiatal Sohn kissé különczködő természetű. A jelenet, melyet az udvari páholyból is végig néztek, óriási feltűnést keltett.

* **Leszakadt hid.** Jászberényben csaknem nagyobb szerencsétlenségnek lett az okozója a Mizsei-féle gyaloghíd, melynek egy része mult vasárnap este leszakadt. Aznap délután ugyanis, mint a Jászberény és Vidéke írja, a szentkúti kápolnában délutáni istentisztelet volt, melyről nagy tömegben ment a nép a Mizsei-féle hídra. A hazaérkező katonaság egy része is a hidon akart átmenni s a rozoga fa-alkotmányra vagy háromszáz ember tödült. A katonák erős, egyenletes lépése, a nagy teher oly recsegést, ropogást idézett elő a hidon, hogy mindenki megremült, de vissza senki sem tért. Egyszerre a középső hidoszlop letört, a hid négy öl hosszúságu gerendája a csapból kiesett és a vízbe zuhant. Körülbelül negyven ember esett a sekély vízbe, de szerencsére csak kettő sérült meg.

* **Rablógyilkosság fényes nappal.** A Bécsben legutóbb elkövetett vakmerő rablógyilkosság tettesét illetőleg azt hiszi az ottani rendőrség, hogy a mostani rablótámadást is az az egység követte el, a ki rövid idő előtt Schutz András aranyművest a Währingen és Stolárné óras özevegét a Zvegler-uton kirabolta. Az akkor kirabol aranyműves árult egy nappal a rablógyilkosság után egy budapesti zálogházban találta meg. Ebből azt következteti a bécsi rendőrség, hogy a rablósok a egy budapesti ember követi el, a ki hosszabb időközben felrándul a császárvárosba, ott kiszemeli áldozatát s a tett végrehajtása után visszautazik Budapestre. Megerősíteni látszik ezt a gyanút az a körülmény, hogy a rablótámadások mind a déli órákban történtek s noha a rendőrség Bécs területén a legerélyesebb nyomozást indította meg a gonsztevő kézrekerítése végett, semmi gyanusat sem talált. Minden valószínűség szerint a tettes ezután csak néhány órát tartózkodott Bécsben azután az esti vonattal elutazott Budapestre. A bécsi rendőrség és budapesti főkapitányság között most élénk táviratváltás folyik ebben az ügyben. A főkapitányság a maga hatáskörében már megindította a vizsgálatot a tettes kézrekerítése iránt s már eddig is olyan támpontok birtokában van, a melyek valószínűvé teszik, hogy a rablógyilkosságot tényleg budapesti ember követte el. A bécsi detektiv-osztály legügyesebb emberei már utban vannak Budapest felé, hogy a főkapitányságnak segélyére legyenek a nyomozásban.

* **Egy 110 éves tábornok halála.** Mint Konstantinápolyból jelentik, e hó 14-én halt meg ott a török hadsereg legidősebb tábornoka, Namik pasa marsall, száztíz éves korában. A tábornokot Scutariban, nagy katonai pompával temették el.

A boszú.

A fürdőből való hazatérés már végét járja. Debreczen szép asszonyainak száma szaporodik, a korzó élénkebb lesz és ismét visszhangzik a

hölgyek kacagásától. Az utca is érdekes, mert most már fürdői pikantiákat mondanak ott el, melyeket mindig nagyobb érdeklődéssel hallgatnak meg, mint azokat a históriákat, melyeknek színtere simpliciter Debreczen.

Jóizű történetet mondott el N. urhölgy, ki igen sajátos módon volt kénytelen fürdőzését félbeszakítani. A szóban forgó hölgy a Tatra egyik szép fürdőjében töltötte el gondatlanul napjait, mikor a postás levelet hozott részére, melyet szakácsnéja írt. A hü cseléd, ki csak néhány nap óta áll szolgálatában, a következőket írta:

„Nem mulaszthatom el, hogy a mai napon a nagyságos asszonynak az ezüst menyegzőhöz szerencsét ne kívánjak. Kívánom, hogy ez a szép nap még igen gyakran ismétlődjék, ami remélhető is, mert a ténusz olyan friss, mint az élet, amit a nagyságos asszonyról is feltételezek, bár még nincs szerencsém a nagyságos asszonyt személyesen ismerhetni.

Kézcsókoló szakácsnéja, a Borsca.

N. urnő felvált háborodva, neki, ki csak nyolcz év óta viseli a Hymen rózsalánczait, már az ezüst menyegzőhöz gratulálnak és így őt öreg asszonynya tenni!

Bizonyára gunyolódni akartak vele; ez nyomorult gazság!

Hogy merészeltet ilyet a szakácsné, ki őt még nem is ismerte, kit a férj vett fel a távolléte alatt! — Hát még ez a megjegyzés, hogy Borsca a „ténusz urat olyannak találja, mint az élet.“ Ez hallatlan eset, mely rögtoni magyarázatot kíván. Hamar elhatározva, bepakoltatta N. urhölgy kofferjeit és visszatért Debreczenbe.

Még mielőtt levelette uti ruháját, behívatta a szakácsnőt és haragtól reszkette elébe tartotta annak levelét és felvilágosítást kívánt.

Borsca erre kijelentette, hogy ő jót akart és szívesen küldött volna egy bokrétát is, mert az ilyen családi ünnepet ő is megbecsüli.

— De hát ki beszélt magának arról az ostoba ezüst menyegzőről? — pattant fel az urhölgy. — No hát Mari, — az előbbi szakácsné. — Azt mondta nekem, hogy ne mulaszszam el a nagyságos asszonyt meggratulálni... Hisz ha nem igaz, visszavonom a jó kívánságaimat és azt kívánom, hogy ne is érje meg az ezüst menyegzőt.

Itt elhallgatott a zavart cseléd, mert belátta, hogy újra elszólta magát, de azért megesküdött arra, hogy Marinak megtépázza a haját, mert ilyen tréfát játszott vele.

N. urhölgy pedig egy ügyvédet kérdezett meg aziránt, hogy a Marit be lehet-e a kapitányságnál panaszolni azért, mert elbocsajtása felett való bosszúból 17, mond tizenhét évvel öregbítette volt urnőjét.

Flaneur.

A torna-egyletről.

(Ötletek.)

A Kossuth-ünnepen szerettek volna a fiatal tornászok kitűnni, de a legmagasabb rendező: az időjárás nem engedte. Hanem azért, a mit bemutattak, az szép volt.

Egy gigerli így szól a tornamutatványok alkalmával társához:

— Ha mind összeadnám azt, a mennyit életemben én már az asszonyok után futkostam, én lennék Magyarország első távgyaloglója!

A magasugrásnál Cséke Sándor nem kevesebb, mint 164 cm. magasságot ugrik.

— Mit szól ehhez az ugráshoz, asszonyom? — kérdi egy asszony-ismerősétől — Nagy Kálmán.

— Szép magasság, — feleli rá a pajkos menyecske, — de micsoda ez ahhoz képest, ha egyszer a férjem megugratná?

— De asszonyom; hiszen még gimnazista!

— Igen, de izmos!

Egy tornász albumából.

A legerősebb athlétán is tútesz a leggyöngébb asszony.

Az athléták született házibarátok.

A férfi erénye az erő, a nő ereje az erény.

A nők nagyon rosz athléták lennének, mert sok a gyöngö órájuk.

Az atletika az udvarlás művészetének tökéletesítése.

A tornászok első kötelessége: gondoskodni arról, hogy a bál szezon alatt minél több párbaj essék.

Az ember csak addig athléta, míg meg nem házasodik.

Az athlétának nem szabad meghalni — végelgyengülésben.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„DEBRECZENI HIRLAP“
pártoktól és kormánytól egyaránt független politikai napilapra.

A Debreczeni Hírlap előfizetési ára:

Egész évre 10 frt.

Fél évre 5 frt.

Negyed évre 2 frt 50 kr.

Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban Kutas Imre könyvnyomdájában, valamint Telegdi K. Lajos kereskedésében, vidéken pedig postahivatalok útján.

NAPI HIREK.

Határidő naptár.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapon d. u. 6 órakor a Margit-fürdőben.

Múzeum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10-től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.

Vilányos olvasóterem a kollegiumban, aug. 1-ig zárva.

A kir. itéző tábla hivatalos órái d. e. 8-11-ig, d. u. 2-5 óráig. — Az igtató, kiadó hivatalai az igtató nyitva d. e. 9-11, d. u. 8-4 óra volt; vasárnap és ünnepnap d. e. 10-11 óra közt.

Szept. 23. Hajdumegye törvényhatósági bizottságának őszi közgyűlése a megyeház tanácstermében.

— **Az ártézi kut ügye.** A jog- és pénzügyi bizottság általunk is közölt egyik régebbi határozatából kifolyólag Debreczen város hatósága megkereste Zsigmondyt, az ártézi kut vállalkozóját, hogy a szükséges információk megadása céljából sürgősen jöjjön le Debreczenbe. Zsigmondy tehát csütörtökre érkezik városunkba, a mikor a jog- és pénzügyi bizottság is összeül, hogy a kut furásának ügyét megbeszéljék. Nem érdektelen dolog lesz ez, mert az ártézi kut régen vajudó s a nyilvánosság előtt is elzárt ügyét az igazságnak megfelelőleg tisztázza. Arról van szó, vagy legalább lesz a bizottsági ülésen, hogy folytassák-e a furást vagy nem? Két kérdés, két feltevés ez, a melyre két párt is van. Az egyik kiindulási elvét a képezi, hogy a város, ha már s z á z e z r e t koczkaztattott az ártézi kutra, ne lépjen vissza a még szükséges néhány ezer forinttól; hiszen Budapestben is 900 méternél jóval lejjebb akadtak a forrásvizre. Ezzel szemben áll a másik rész elve. Ez a rész ugyanis azt tartja, hogy az ártézi kut levezető csöve már nagyon elszűkült s hogy a további furásnál még inkább szűkülne, oly annyira, hogy ha feltéve (de meg nem engedve) vizet kapnának is, az e kis rétegen át alig lenne képes oly erőt kifejteni, hogy a föld színére öntsön a vizet. Hiba volt az, mindjárt a kut furásának kezdetén, hogy különböző ürügyek alatt abban hagyták a munkálatot, a cső lenn megrozsdásodott, a szűkülés mindig erősebb lett; de ha a munka szakadatlanul folyt volna, ilyen precedens aligha merül fel. Különben csütörtökön majd elvállik, hogy igaz-e az a régebbi határozat, miként: löttek már az ártézi kutnak.

— **A Kossuth-jubileum a fővárosban.** (Saját tudósítótól.) A főváros képe a mai ünnep alkalmával zászló-disze öltött. Alig maradt ház megzsalózatlanul s majd minden második ablakot pompás trikolor-disz borított. Sok helyütt

déli növ-

lett. Az

hölgyek

rol felha-

bogtatás-

gyülekez-

meg. A

ság talál-

tér zsufo-

tett rajta

egyesület

sületeket

teljes le-

társulat,

egy néme-

az agg l-

e néhány

szegődtek

éljenzéss-

az ünn-

szesült a

Az Aréna

felállítva

írók s

elől egy

Horvá

tartott, a

Örömmel

impozáns

gyűlést m

l u s s y

polgárság

felirat. A

énekelte a

felkesedés

szárnyalás

P a p p Z

maid P á

Lajos por

H e r m a

b á s Béla

H o r v á

mally aztá

dallal ért

körülbelül

legnagyobb

Ödön báró

képviseleté

Az est fol

tek lakor

Lajoshoz t

sorokat kü

van világit

— A

ezen város

tandó bizo

zottság fel

elérkerül,

ispán elnö

gazdasági

tárgyalta b

vonatkozó

— K

Nagy mozg

baton a ko

főiskolai fi

kot. A vál

tanár vezet

8 óráig ta

u. m. Nag

Gyula III

hallgatók.

vesebb szá

pótvalasztá

az volt, ho

vazattal 10

tott. A z e

táo esküdt

Dezső III

Lajos 8-ad

é hitt.h. pé

oszt. pedig

— Üd

Kossuth ün

hoz intézett

téve, az els

zött kivitelü

h á z y Kálr

lapján a Ko

vannak ügy

pedig Koss

arczképe. E

vésztló való

ler Károlyt

déli növények között Kossuth arczképe diszlett. Az ablakok mindenütt zsufolva voltak s hölgyek és férfiak versenyt ielkesedtek az utcákról felhangzó éljen riadallal, amelyre kendőlobogtatással és „Éljen Kossuth“-al feleltek. A gyülekezés pontban d. u. 3 órákor kezdődött meg. A Kálvin-tér volt a testületek és az ifjúság találkozója. Rövid félóra alatt a hatalmas tér zsufolásig el volt lepve. Zászló-erdőt lengtett rajta a szél; minden zászló alatt az illető egyesületek csoportosultak. Felsorolni az egyesületeket egyenként és egytől-egyig majdnem teljes lehetetlen. Alig van számottevő egyesület társulat, amely meg ne jelent volna. Éljék ha egy némelyet megemlítünk. Legmeghatóbb volt az agg honvédek felvonulása, szabadságharcunk e néhány élő emlékéit, a kik Kossuthot éljenzve szegődtek a gyülekezőkhöz, az ifjúság viharos éljenzéssel fogadta. Az öreg Ivánka, aki szintén az ünnepi szónokokkal tartott, szintén részeseült az ifjúság lelkesedett éljenzéseiben. — Az Aréna-téren, épen a szinkörrel szemben volt felállítva a tribün. Ezen foglaltak helyet az újságírók s az ünnepély szónokai. Legelől egy agg honvéd egy 48-beli zászlót lengetett. Horváth Ádám szólott elsőnek. — Perczekig tartott, a mig szóhoz juthatott. Röviden beszélt. Örömmel üdvözölte a polgárságot, amely ilyen impozáns számban gyűlt egybe. Egyben a népgyűlést megnyitottnak nyilvánítja és felkérte Falussy Árpádot, hogy olvassa föl a fővárosi polgárságnak Kossuth Lajoshoz intézendő üdvözlő felirat. A felirat felolvasása után a dalárda elénekelt a „Szózat“-ot, Zombory Béla pedig lelkesedéssel szavalta el Ilyés Balint ódai szárnyalású költeményét. — A dalárda ezután Papp Zoltán „Kossuth himnusz“-át adta elő; majd Párthényi László szavalta el Pósa Lajos pompás költeményét, „Kossuth Lajos“-t. Hermann Oitó, Kassa Ivor báró, Barabás Béla, Rényi József szónoklatai után Horváth Ádám elnök bezárta az ünnepélyt, mely aztán a „Ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos...“ dallal ért véget. Amint összegyűlt a hatalmas, körülbelül 40,000 re menő tömeg, azonképen a legnagyobb rendben oszlott szét. Splényi Ödön báró rendőrtanácsnoknak, aki a rendőrség képviselőjében megjelent, semmi dolga sem akadt. Az est folyamán a menelben részt vett testületek lakomákat rendeztek, amelyekről Kossuth Lajoshoz üdvözlő táviratokat intéztek. Midőn e sorokat küldjük, a főváros jelentékeny része ki van világítva Kossuth Lajos tiszteletére.

— **A költségvetés a tanács előtt.** Debreczen város költségvetése, mielőtt a 29-én tartandó bizottsági közgyűlés elé kerülve, annyi bizottsági felülvizsgálása után holnap a tanácsülés elé kerül, mely gróf Dégenfeld József főispán elnöke alatt veszi elbírálás alá. A város gazdasági és intéző bizottsága tegnapi ülésében tárgyalta be a költségvetésnek a gazdasági ügyekre vonatkozó részét.

— **Könyvtárnok választás a főiskolában.** Nagy mozgalomnak volt színhelye a múlt szombaton a kollégium. Ekkor választotta ugyanis a főiskolai fiatalság az olvasó egyleti könyvtárnokot. A választás Gerésy Kálmán felügyelő tanár vezetése alatt délután 2 órától egész esti 8 óráig tartott. Három jelölt volt kandidálva u. m. Nagy István III. é. jh. Kecskeméthy Gyula III. é. jh. és Kovács Gyula IV. é. jh. hallgatók. Az utóbbi az első választásnál legkevésbé szavazatot kapván, a két előbbi között pótválasztás rendelkezett el, melynek eredménye az volt, hogy Nagy István III. é. jh. 141 szavazattal 105 ellenében könyvtárnokká választott. A z egylet elnökévé János Zoltán esküdt felügyelő, főjegyzőül Baltazár Dezső III. é. hitt. h. választott meg, míg Buzás Lajos 8-ad oszt. aljegyzővé, Csathó Ernő I. é. hitt. h. pénztárnokká, Kovácsy Kálmán 8-ad oszt. pedig ellenőré választottak meg.

— **Üdvözlő irat Kossuthoz.** A debreczeni Kossuth ünnep rendező bizottsága által Kossuthhoz intézett üdvözlő irat igen szép albumba van téve, az első fődélén Debreczen város zománczott kiviteli czimerével. Ezt a fedelet Dávidházy Kálmán készítette. Az üdvözlő irat első lapján a Kossuth életéből merített események vannak egyesesen megrajzolva, a második lapon pedig Kossuth 1848 iki és mostani sikerült arczképe. E rajzok Kovács János festőművészől valók, körzet rajzok pedig Kleinfelder Károlytól. Az üdvözlő iratot a rendezőség-

ben képviselt összes egyletek és a helyi lapok szerkesztősegei nevében mintegy nyolczvanan írták alá.

— **Szabolcska Mihály megválasztása.** Szabolcska Mihály debreczeni segédlelkész, fiatal költő, elhagyja városunkat. Erdély hegyes-völgyes vidékén a felfalu völgyben foglalja el a lelkészi állást, amely különben igen jó javadalmazásu hely. Megválasztásáról sürgönyileg értesítették s mig egyfelől az ő tisztviselői örömmel veszik ezt tudomásul, másrésztől nehezen barátkoznak meg azzal a gondolattal, hogy már novemberben elhagyja Debreczent. A bércezes völgy ölen, a kisdud közszeg hívői között majd a távolból is ide hangzik az ő hangjának a hangja.

— **Az új közkórház,** mely csinosan rendezett épület csoportjaival éppen olyan büszkeséggel lehet Debreczen városának, mint amilyen mizerabilitása volt eddig a régi; ugy volt, hogy október elsején megnyílik. A kórház teljes berendezése, a szükséges s még hátralevő intézkedések azonban az október hónapot igénybe veszik s így az új kórház megnyitása legfellebb november hóban várható.

— **Kilenczven rózsza Kossuth Lajosnak.** Kapros Gábor, a debreczeni első takarékpénztár pénztárosa, aki lapunk szombati számában „Kossuth lángszava“ czímmel emlékezett meg a nagy hontalan szónoki tehetségéről, tegnapelőtt egy légmentesen elzárt csomagot küldött Kossuth Lajosnak. Ebben a csomagban nedves moha közé zárva kilenczven fésző rózsabimbót helyezett el, úgy, hogy azok egészen üdén érkeznek meg Kossuth Lajoshoz. A nagy hontalan szeretett hazájának földjén, a nagy magyar városban: Debreczenben nyitott szírmot magának e rózsacsopors a figyelmesség e drága zálogait bizonyára kedves örömmel fogadja majd Kossuth Lajos.

— **A város jog és pénzügyi bizottsága** ma délután három órákor a városháza nagy tanácstermében Vértessy István elnöke alatt gyűlésre jön össze. A jog-és pénzügyi bizottság, mely a héten több ízben jön össze, ez alkalommal Debreczen városa jövő, 1893-ik évi költségvetését tárgyalja be.

— **Százéves kereskedés.** A debreczeni közönség, de sőt a kereskedővilág tekintete is azon a nagy üzleten fekszik néhány hét mulva, mely immár százéves fennállását ünnepelheti meg. A debreczeni piacon a Rickl József Zelmoczeg ez, a melynek e hosszú idő alatt működését szoliditása és folyton emelkedő jóhírneve jellemzi. Örömmel regisztráljuk, hogy hasonló régi cég egyetlen egy sincs ezenkívül Debreczenben s hogy a Rickl József Zelmoczeg egy azok közül, melyek méltán lehetnek a közfigyelm, a közérdeklődés tárgyai. A cég jelenlegi tulajdonosa Rickl Géza és az üzlet derék vezetői, a százéves fordulót a jövő hónapban ünneplik meg, amelyre szerényen készülnek ugyan, de a melynek fényét egy százéves tiszta múlt fogja legimpozánsabban emelni.

— **A tűzoltóság jubileuma.** A debreczeni tűzoltóság vasárnap, f. hó 25-én a Margit fürdőben tartja meg tizenöt éves fennállásának jubileumát. A debreczeni tűzoltóság tizenöt éves működését tagjainak ambíciója, szorgalma és ügyszeretete jellemzi, amelyért a felvilágosult közönség elismeréssel is adoz nekik. Ez teszi kétségtelemné, hogy a tűzoltóság szerénységgel párosult, a fel tünés nélkül rendezendő jubileumi ünnepségét éppen a nagy közönség élénk érdeklődése fogja impozánsá tenni. Maga a testület gondoskodott arról, hogy e napra a debreczeni közönséget nagyszabásu tűzijátékokkal lepje meg. Sikerült erre Emmerling Adolf fővárosi hírneves pyrotechnikust megnyerniök, aki Öfelsége a király koronázásának huszonöt éves jubileuma alkalmából a fővárosban a Dunaparton, lánchidon azt a nagyfényű tűzijátékot rendezte. Ez tehát olyan látványosság lesz Debreczenben is, amelyben nem mindennap van alkalmunk gyönyörködhetni. A tűzijáték vasárnap este a tűzoltóság felügyelete mellett lesz megtartva. A tűzijátékot társas vacsora zárja be, melyen Ráczy Károly kedvelt zenekara játszik. A fennmaradó tiszta

jövedelmet a tűzoltó egyesület saját zenekarainak pénztár alapjához csatolja.

— **A debreczeni termény- és áruaktár részvénytársaság** vasárnap d. e. fél 12 órákor tartotta ötödik évi rendes közgyűlését a városházán Simonffy Imre kir. tan. polgármester elnöke alatt. Jelen volt 16 részvényes 444 részvény képviselőjében 260 szavazatra jogosítva. Elnök konstatálván a gyűlés határozat képességét, dr. Balkányi Miklós jogtanácsos felolvasta az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentését az 1891-92-ik üzleti évről. — Raktárbérekéből 12,000 frt 86 kr folyt be, vagyis 4273 forint 63 krral több, mint az előző évben; kezelési díjak címén 8198 frt 13 kr, vagyis 2271 frt 01 krral több, mint az előző évben. Kamatokban 1955 frt 35 kr, vagyis 272 forint 73 krral több, mint az előző évben. Az évi tiszta nyereség, — az alapszabályszerű leírások után — még mindig magasabb, mint az előző évben volt, a mennyiben az előterjesztett zárszámadások szerint tiszta nyeresemény 7131 frt 57 kr s ebből az alapszabályok a részvénytőke kamatozására részvényenként 5 frt felosztását hozta javaslatba az igazgatóság; a fennmaradó 2131 frt 57 krajczárból 10% tartalékalapra, 3% tisztviselői jutalékára fordítandó. Ezen 277 frt 11 kr levonása után maradt 1854 forint 46 krral hozzáadva a múlt évről felosztatlan maradt 153 frt 66 krt, a közgyűlés rendelkezésére állott még 2008 frt 12 kr. Ezen összegre vonatkozólag javaslatba hozott, hogy abból felülosztalékul adassék részvényenként 1—1 frt, összesen 1000 frt, 1008 frt 12 kr pedig új számlára vitessék előre. A zárszámadás helyben hagyatván, Schmiéd Ágoston üzletvezetőnek buzgólkodásáért jegyzőkönyvileg adtak kifejezést. Ezután egy 10—12 ezer forintba kerülő új közraktár építése nyert elhatározást és végül az igazgatóságól sorsolás útján kilépett Szepessy Gusztáv és dr. Balkányi Miklós helye töltetett be titkos szavazás útján.

— **A város irnokai,** a kiadóhivatal szorgalmas munkásai is megszerezték Kossuth Lajos arczképét s nehogy ők a lelkesedésben hátrább álljanak a főszámvevői hivatal tisztikarától, szintén megkoszorúzták Kossuth Lajos arczképét.

— **Szalón.** Vecsey Imre polgármesteri titkár szombaton délután a Dobos pavillonban nagy ebédet adott a munkás dalegylet tisztviselőinek tiszteletére, amelyen számosan vettek részt városunk intelligens közönségének a köréből is. Az ebédet, mely kitünően válogatott ételből állott, a legjobb erdelyi borok fűszerezték. Nem volt hiány a talpra esett toasztokban sem, melyeket Dr. Bakonyi Sámuel, Szabolcska Mihály, Mayer Emil s még számosan tartottak. Kijutott ebből bőven az előzőekenységében gazdag házigazda és forrón szeretett néjének, de kijutott a társaság diszes hölgyközönségének is. A kedélyesen lefolyt, fesztelen jókedvű ebéd kevéssel hat óra előtt ért véget.

— **Regále bérlet.** A debreczeni regále-bérlet: a hus-, sör-, bor- és szesz-fogyasztó egyesületek tagjai tegnap délután gyűlést tartottak a hentesek házában. A gyűlés tárgyát a regále-bérlet kisajátítása képezte. Mint már irtuk, az egyes szövetkezetek tagjai: mézárások, kereskedők, vendéglősök stb. azon fáradoznak, hogy a regále-bérlet kisajátítását maguk kapják meg s azt maguk kezeljék, egész függetlenül a várostól. A gyűlés e tárgyban hosszabb ideig tanácskozott, elhatározva, hogy minden lehető megtesznek, hogy ezen jogukat a városi hatóság ellenében, minden áron érvényesíthessék. Elhatározták, hogy az egyes szövetkezetek együttesen sajátítják ki a regále-jogot s azt a maguk felelősségére kezelik. Kimondta egyszersmint a gyűlés azt is, hogy a pénzügyminiszteriumhoz egy saját kebelükből választott küldöttség menesztessék e czélból, mely küldöttség élére Fábriczius Géza kereskedőt választották meg. A küldöttség tagjává választották még: ifj. Szentessi István mézárás, Vilmos Lajos és Papp László vendéglősök, Klein Miksa szesz-nagykereskedő. A gazdálkodó osztályt a deputációban Jobbágy Mihály és Polgári Balint képviselik. A küldöttség holnap este fog felutazni a fővárosba.

Kossuth-ünnepély az internatusban. Gyöngye viszhangjaként a Debreczenben lefolyt nagyszerű ünnepélynek, a ker. ak. internatusának önképzőkörre is Kossuth ünnepélyt rendezett tegnap délután 5-kor, mely is a város által adott zászlókkal és koszorúkkal feldíszített internatus helyiségében következő sorozattal folyt le: Elnök Csia K. fenkölt beszédében vázolta Kossuth életét. A szép beszéd elhangzása után Bartos II. é. szavalt a nagy lelkesedéssel s hatással Petőfi: „Nemzeti dal”-át. Ezután elnök: Harsányi Sándor koszoruzta meg a 90 éves agg legujjabbban készült arcképét. Szép beszédében megkapóan állította fel az analogiát a francia jul. 14-dike s a magyar márczius 15-dike közt. — Utána Stuller B. II. é. szépen kidolgozott beszédet olvasott föl. Terjedelmes felolvasása szép gondolatokban és kifejezésekben gazdag volt. Az ünnepélyt dr. Bayer F. igazgató zárbeszédre rekesztette be, mely hazafiaság és honszeretet tekintetében semmi kívánni valót nem hagyott maga után. Mindannyian e kedves emlékű, egyszerű és magasztosan lefolyt hazafias ünnepélyről kellemes benyomással távoztunk.

Törvényszéki végtárgyalások. A debreczeni kir. törvényszéknél a következő ügyek vannak végtárgyalásra kitűzve. Szeptember hó 21-ikén Szűcs István és társai ellen hatóság elleni erőszak. Szept. 22-ikén A. Papp János s társa ellen magán-okirat hamisítás miatt. (A tárgyalást követőleg a kir. kuria s táblai ítéletek kihirdetése.) Szept. 23. Zsirus Erzsébet és Péntek Gáborné ellen lopás. Nagy Mihály magánlak-sértés.

Meddig szabad dinnét enni? Debreczen város tanácsának a tisztí főorvos javaslatára hozott egyik határozata közlőleg érdeklő azokat kik szenvedélylyel szeretik a dinnét fogyasztani. Ez a határozat pedig szól vala akkép, hogy Debreczenben e hó végével megszűnik a dinnéarúsítás, október hó 1-től pedig egyetlen dinnének sem szabad a piacra kerülnie. Aki ez ellen a tanácsi határozat ellen vét, kihágást követ el s majd a nyakába akasztják a rendelkező paragrafust, a mely aztán büntetés dolgában nem tesz kivételt. Azok tehát, a kiknek eladni való dinyéjök van, jól tessék ha tudnak rajta; míg azok, kik otthon október esején, sőt később is dinnét akarnak enni, még szeptember 31-én szerezhetnek bé, maguknak. Járván pedig ez büntetéssel és biztos betegséggel — okos ember lemond inkább a dinnéről, semmint midakettőre még rá is fizessen.

Eljegyzés. Peiszner Soma, a Nasch és Ungár cég könyvvezetője, a napokban jegyezte el Steiner Mariska k. a. t. Steiner Ignác sárbogárdi kereskedő kedves leányát.

Isten veled világ. B. Ujfaluból lapunk levelezője két öngyilkossági esetről értesít bennünket. Folyó hó 16-án az esteli órákban Szabó Károly kereskedő 17 éves tanonca, Kopányi Imre forgó pisztolyal föbe lötte magát és azonnal szörnyet halt. A megdöbbentő esetet tanoncz társai következőleg adják elő: „Esteli 7 óra tájban saját szobánkban megvacsoráztunk. Kopányi Imre hirtelen felugrott az asztaltól, egy közelálló szekrénybe nyúlt, onnan a segéd tulajdonát képező revolvert ezen szavakkal: „Isten veled világ!” felragadta. Mi megijedvén, a szobából mindketten kiszaladtunk s Kopányi Imre az ajtót becsapta utánunk. Pár pillanatra rá, tompa durranást hallottunk. Az esetről főnökünknek jelentést téve, mikor a szobába benyitottunk, a lámpát eloltva, Kopányit pedig a szoba egyik szegletében összezsugorodva találtuk. Az öngyilkosság okát még gyanítani sem lehet. A szerencsétlen ifjú szorgalmas, jó magaviseletű volt, s viselkedéséből még álmódni sem lehet, hogy oly borzasztó elhatározásra képes legyen. A boncolás megejtetvén, miután még lehetősége is ki van zárva a gyilkosságnak, a hullát a szerencsétlen öngyilkos édes atya folyó hó 17-én hatósági engedély mellett haza — Derecskére szállította. — A másik eset f. hó 17-én délután 1 óra tájban történt, a mikor is Dobi András b. ujjfalui jó módú paraszt gazda, szintén föbe lötte magát. Az öngyilkosság oka itten gyógyíthatatlan betegség volt.

Merénylet egy sintér ellen. Ma délelőtt nagy veszedelmek fenyegette a gyepmestertelep egyik alkalmazottját, ki kötelességét teljesítette a kut-utcán, a hol is egy szájkosár nélkül kóborló kutyát akart megfogni. A kutya tulajdonosa Szilágyi Imre kut-utcai lakos szóval-

tásba elegyedett a peczér-inással kutyája miatt. A szóváltásnak az lett az eredménye, hogy Szilágyi Imre beszaladt a lakására s egy egy csövű közönséges pisztolyt hozva ki magával, rálőtt a sintérre. — A lövés azonban nem sikerült, mert nem sült el a pisztoly gyutacsá. — Mielőtt még egyszer megkísérelhetné volna a lövést, a sintér-kocsit követő két városi hajdu lefegyverezte a merénylőt, elvevén tőle a pisztolyt, valamint a verekedés megkezdésére kihozott furkós botot is. A lövöldöző honfium letartóztatva várja büntetését. A pisztoly és bot bűnjelül csatolva van a feljelentéshez.

Öngyilkos öregember. Böszörményi levelezőnk írja, hogy ott Erdei István 68 éves hentes mester mult héten felakasztotta magát. Az idős embert betegsége vitte a halálba. Levelet hagyott hátra, melyben elmondja, hogy nem tudta tovább elviselni a fájdalmakat s kéri hozzártatózóit, hogy e gyöngeségét bocsássák meg neki. Leírja, hogy egyszerűen temessék el, fekete koporsóján ne legyen semmi díszítés, egy szó, egy betű sem. Azután minden jókat kíván hozzártatózóinak és szomszédjainak.

Derecskén oltani levelezőnk értesítése szerint következőleg ülték meg a Kossuth Lajos születése napját: „Szózat” énekelte a közönség. Emlékbeszéd, Ura Gyulától. Alkalmi zenedarabok játszása. Szavaltat, Bencke Pétertől „Hymnus”, énekelte a közönség. Zene és ének mellett a kivilágított fő utcaó ünnepélyes végigvonulás. Közvacsora a Szarka vendéglőben, melyet zárkörű polgári bál fejezett be a község ház tanácstermében.

Kincstári ágyneműek javítása. A katonai ágyneműek javítására az elhasznált ágyszalma megvételére Debreczen és Nagyvárad továbbá ágyneműek mosására és javítására Almosd részére ajánlati versenytárgyalást tart a nagyváradi katonai élelmezési raktár. A nevezett munkálatokat 1893. január 1-től december 31-ig felvállalni czélzó ajánlatok, melyek kedvező árak mellett több évre is érvényesíthetnek Debreczenre vonatkozólag a debreczeni cs. és kir. katonai élelmezési fiókraktárnál október 6-ika délelőtt 10 órájáig, Nagyváradra vonatkozólag a cs. és kir. nagyváradi katonai élelmezési raktárnál október 3-dika délelőtt 10 órájáig és Almosdra nézve szintén a debreczeni már említett raktárnál október 6-ika d. e. 10 órájáig írás- vagy szóbelileg adandók be a mennyiben a tárgyalások a jelzett helyeken és időben lesznek megtartva. Ezekre a vállalkozóknak szándékozók figyelmét azon megjegyzéssel hívjuk fel, hogy a közelebbi feltételek a debreczeni kereskedelmi és iparkamara helyiségeiben — a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Alapos magyarázat. Sándor barátunk oda fogta a zsebkendőjét a fél arczára s le nem vette volna róla egy félvilágért.

— Mi lette az arczod? — kérdik tőle.
— Haj! haj! — szutyogta.
— Talán női kézimunka?
— Nem!
— Vagy a fogad fáj — valakire?
— Az sem!
— Talán bizony elintézett lovagias ügy flastromos következménye?
— El áll!
— De hát mi a bajod tulajdonképen?
— Egyszerű dolog — kiment a képe ma a divatból.

A magyar kir. meteorológiai intézet időjelzése szeptember 20-án:

(Távirati tudósítás. Érk. 3 óra 45 p.)
a = változó felhőzet, c = száraz,
f = hősüljedés.

Ipar és kereskedelem.

A millenniumi kiállítás. Imár elhatározott dolog, hogy a magyar országos kiállítás a millenniumi ünnepel egyidőben lesz s valószínűleg 1895. május 1-én nyílik meg. A helyet illetőleg a minisztertanács még nem határozott, de azt a tervet, hogy a kiállítás a Lágymányoson rendeztesék, elejtették, mivel ez 3-4 millióval többbe kerülne s a kiállítást két-három esztendővel elodázná.

Ötven év a magyar ipar történetéből. Az országos iparegyesület ez év végén ünnepli ötven éves fennállását. Ez alkalomra megíratta az egyesület ötven éves működésének történetét, mely ipari és közgazdasági életünk félszázados fejlődésével szoros kapcsolatban van s így méltán igényt tarthat mindazok érdeklődésére és támogatására, kik az ipar és közgazdasági élet bármely ágában közreműködtek, vagy az által érdekelve vannak. Nagyobb szabású forrásmunka ez, mely közgazdasági életünk fejleményeiről rendkívül sok becses és részben teljesen ismeretlen adatot ölel föl. Ajánljuk mindazoknak, kik a mű által felöltet anyag és korszak iránt érdeklődnek. A mű czime: Ötven év a magyar ipar történetéből 1842—1892. Az országos iparegyesület félszázados működése. Az egyesület megbízásából írta Gelléri Mór egyesületi titkár.

Legujabb.

Tafler-Benedek ügy.

Budapest, szept. 20. (A „Debr. Hirl.” ered. távirata.) A kir. kurián ma referálták Tafler Ignácznak semmiségi panaszát a Benedek János ellen indított sajtópereben hozott felmentő verdikt ellen. A kir. kuria a semmiségi panaszt elvetette.

A turini tisztelgés.

A függetlenségi és negyvennyolczas párt küldöttei tegnap délelőtt tizenegy óraker érkeztek meg. A vasuti állomáson Károlyi Gábor gróf, Lukács Gyula és Hentaller orsz. gy. képviselők; továbbá Kossuth Ferencz, Figyelmessy ezredes, Basso dr. orvos és a turini sajtó képviselői fogadták az érkezőket. A küldöttség d. u. 2 óraker Kossuth Lajos lakására ment, a melynek lépcsőháza délszaki nővényekkel volt díszítve. A bemutatások után Thaly Kálmán átadta a függetlenségi párt albumát.

Sokáig társalgott Kossuth a küldöttekkel. Megható volt az öreg Fornszek Sándorral való találkozása, a ki a halálra vágyó Kossuth-hoz így szól: „Kormányzó ur, vigyen engem is magával!” Tompa Antal átadta a fővárosi polgárok albumát, Tóth János Turkeve diszpolgári oklevelét, Károlyi Gábor gróf Czepléd városa, Szinay Gyula pedig H-Böszörmény üdvözlő iratát. Majd Lukács ée Hentaller, a kiket Kossuth már előre fölkerített házigazdákul, átvezették a küldöttséget a biliárd szobába, a hol a diszoklevelek és Kossuth összes emléktárgyai voltak kiállítva. A küldöttek Ruttkayné asszonynál tiszteltek, holnap pedig a sindanczotlatogatják meg, hogy megköszönjék Turin városának Kossuth Lajos iránt való figyelmét. Ezután megköszoruzzák Garibaldi és Cavour szobrát. Délben Kossuth vendégei lesznek. Magyarországból és a külföldről egyre özönlének az üdvözlő táviratok.

A tállyai Kossuth-ünnep.

Tegnap avatta fel Zelenka Pál ev. püspök a tállyai Kossuth-templomot. A vendégek már vasarnap érkeztek. A vasutnál Bernáth Béla orsz. képviselő és az idevaló református lelkész fogadták a vendégeket. Bernáth Béla igen meleg szavakkal üdvözölte Zelenka püspököt, ki néhány szóval megköszönte a meleg fogadást. A fellobozótt és kivilágított város közönsége páratlan szíveséggel fogadta a vendégeket. A templom-avatás ma délelőtt 10 óraker kezdődött. Este 7 óraker kezdődött a hangverseny, melyen Szilágyi Bella rekedtsége miatt nem vehetett részt. A nyiregyházai daleyegület dalai nagy hatást tettek. A hölgyek koszorúval tüntették ki a derék dalosokat. Sok tapsot kapott Kladviko Vilmos hegedűjátékáért. Bercesényi Béla Ábrányi Emil ódájával, Hézsér Emil Bartók Kossuth-ódájával, Zemplényi Árpád két szép költeményével zajos tapsokat arattak. Hangverseny után táncz következett, mely reggelig tartott. A négyeseket száz pár tánczolta. A toronyra és Kossuth-alapra összevéve mintegy 2800 és egynehány frt jött össze.

VÉBER I. vendéglőjében

holnap, szerdán,

csángó pecsenye

és

tepertős, turós csusza.

Zene: Rác Károly.

GYÓGYSZERTÁR

"MAGYAR KORONÁHOZ"

DEBRECZENBEN. PÉTERFIA-UTCZA.

Ajánlom saját készítményű pipere, hygienicus és gyógyszereimet, ugyint: **Dr. SICHULSZKY MOSDÓVIZE**: a legmegbízhatóbb mosdóvíz szeplő, májfoltok és az arcz minden tisztátalansága ellen.

Egy üveg ára 1 frt.
Dr. SICHULSZKY ARCZENŐCSE,
egy tégely 50 kr.

TANNOCHININ HAJSZESZ 1 üveg 1 frt.
Dr. STARKE-fele fog és száj essentia
Fogfájás és fog hus bántalmak ellen
1 üveg 50 kr.

SALICYL FOGPOR 1 doboz 60 kr.

SALICYL SZÁJVIZ 1 üveg 40 kr.

PARADICSOM SZESZ, köszvény és csúsz ellen, 1 üveg 1 frt.

Dr. Balassa Mellíthea köhögés-rekedtség ellen egy csomag 20 kr.

Füleky Pál,
gyógyszerész.

Van szerencsém ezennel értesíteni, hogy ügyvédi irodámat Debreczen, Egyháztér 343. szám alatt (Kohn Adolf és fia

bőrkereskedése mellett) megnyitottam.

Tisztelettel
Dr. Glück Géza
ügyvéd.

Van szerencsénk igen tisztelt vevőinket értesíteni, miszerint terembe vettük jelenlegi debreczeni üzletünk teljes átalakítását, — az eddigi határozott árainkból minden alkut teljesen kizárva jelentékeny leengedést teszünk és oly előnybe részesítjük vevőinket, hogy az áruk olcsósága még a beszerzési gyári árakon is jóval alantabb áll.

Alig $\frac{3}{4}$ éves divatüzletünk a legújabb modorban, szép, izléses, divatos és kitűnő minőségű árukkal a legjobb választékban van berendezve; ajánljuk tehát nagyra-becsült vevőink becses figyelmébe, hogy ezen kedvező alkalmat hasznukra fordítani, s bennünket szíves látogatásaikkal annnyival is inkább mielőbb megtisztelni ne késsenek, mivel a közelebbi időkben teljesebb választékot nyújthatunk.

Női divat neműek állománya:

| | |
|---|---|
| 500 drb Őszi és téli divatos női felöltők. | 500 drb Selyem, gyapju és mosó fajkenedők |
| 500 " Divatos színes női gyapju kelme. | 50 " Színes női ingek |
| 100 " Fekete ternő és mintázott fekete szövet. | 500 " Selyem és bársony szalagok. |
| 100 " Fekete és színes selyem ruhakelme. | 50 " Finom takaró pokrócz. |
| 300 " Diszító és bélés selyem. | 50 dtz Selyem és czérna keztyűk |
| 100 " Selyem bársony Pelüche. | 200 drb Különféle csizme |
| 25 " Színes és fekete Patent bársony. | 100 dtz Különféle zsebkenedők |
| 50 " Színes De Laine és Zefir. | 50 veg Színes rumburgi Canavász |
| 200 " Francia Levantin és Batiszt. | 50 " Kitűnő Chiffonok és Pamutvásznak |
| 20 " Fekete, Crem és fehér Chantilly csipke volan | 25 " Creász vászon kitűnő minőség |
| 150 " Francia és Cosmanosi színes mosó barchet | 100 drb Kötények |
| 50 " Divatos nyomtatott színes flanel | 100 " Különféle Blousok és reggeli ruhák |
| 50 " Színes Kasán | 100 " Kitűnő válfűzők |
| 200 " Finom angol és belföldi téli kendők | 1000 " Schildkrot hajtűk |
| 100 " Berlini gyapju capischonok | 200 " Brasch tűk |
| 100 " " " kendők. | 200 " Különféle női pipere cikkek, |

Férfi divat áruk:

| | |
|---|-------------------------|
| 50 drb Nyári gyapju kelme. | 50 dtz Kézélő. |
| 200 " Őszi és téli gyapju kelme | 200 " Gallér. |
| 50 dtz Kitűnő minőségű fehér Chiffon ingek. | 100 " Férfi nyakkendők. |

Az itt elősoroltakon kívül még többféle szabószághoz való bélésneműek és rövidárak szintén leszállított árak mellett adatnak el.

A midőn a nevezett cikkek mint legújabb divatu és kitűnő minőségű friss árukat ajánljuk, — van szerencsénk megemlíteni, hogy a reánk jövő őszi idényre a ruhanemű szükségletek fedezésére ezen kitűnő alkalom felhasználása sok családunk jelentékeny megtakarítást eszközöl.

Mely után magunkat nagyra-becsült vevőinknek szíves bizalmába ajánlván teljes tisztelettel

Tóth Testverek,

Debreczen, Czegléd-utca város ház épület.

Privát szabászati tanfolyam megnyitás,

A nagyérdemű közönség becses tudomására hozom, hogy szeptember 15-től fogva, NŐI SZABÁSZATOMMAL kapcsolatban egy

privát szabászati tanfolyamot nyitottam,

a hol minden növendék, hat hét alatt, a mértékveésben, szabászati rajzban és szabásban tökéletes oktatást nyerhet.

Belépés mindennap történhetik.

Egész szabászati díj 12 frt 50 kr.

Minden növendéknek methodus szerint meg kell tanulni a szabást. Felvételek üzletemben történnek.

Teljes tisztelettel

PLANK ÁGOST

női divat, szövő és rövidáru üzlete és női szabászata

DEBRECZEN.

főtér, Bika szállodával szemben.

Külön órák is adatnak kívánatra a szabásban.

A KOLERA.

A legutóbb beérkezett hírek — sajnos — semmi kétséget sem hagynak fent az iránt, hogy a kolera immár Nyugat Európában is terjeszkedik. Előre látható tehát az a nagy veszély, mely az emberiséget e borzasztó betegség tovább terjedése által fenyegeti. Uyanazért csak helyeselni lehet a hatóságoknak serényységét, melylyel az óvintézkedéseket megteszik és melylyel az ismeretes óvszereket a közönség figyelmébe ajánlják. Orvosi tekintélyek állítása szerint

a legjobb óvszer a cognac.

Legjobban ajánljuk

gróf Esterházy Géza saját gyártmányu cognac-

ját, mely francia mód szerint, idegen anyagok hozzá vegyítése nélkül tiszta borból készül s melynek jóságát és tisztaságát az a körülmény is igazolja, hogy a legutóbb tartott párisi egészségügyi kiállításán az aranyéremet díszoklevéllel nyerte el s a többi kiállításokon is, melyeken eddig részt vett mindenütt a legnagyobb kitüntetésekben részesült

Központi iroda: BUDAPEST, VI, Külső váci ut 23. sz.

